

Törvényjavaslat szám: T/9400/3

Érkezett: 2009 MÁJ 15.

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Kapcsolódó módosító javaslat

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 102. (1) bekezdése alapján „*a fizetési meghagyásos eljárásról*” szóló T/9400. számú törvényjavaslat T/9400/3 módosító javaslatához csatlakozva a következő

kapcsolódó módosító javaslatot

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 62.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) A Pp. 41. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § (1) Vagyonjogi ügyek tekintetében a felek a felmerült jogvitájukra vagy a meghatározott jogviszonyból eredő jövőbeli jogvitájuk esetére — törvény eltérő rendelkezése hiányában — kiköthetik valamely bíróság illetékességét (alávetés). Ilyen kikötéssel a felek élhetnek

a) írásban;

b) szóban, írásbeli megerősítéssel;

c) olyan formában, amely megfelel a felek között kialakult üzleti szokásoknak; vagy

d) nemzetközi kereskedelemben olyan formában, amely megfelel az olyan kereskedelmi szokásoknak, amelyet a felek ismertek vagy ismerniük kellett, és amelyet az ilyen típusú szerződést kötő felek a szóban forgó üzletágban általánosan ismernek és rendszeresen figyelembe vesznek.

(2) Nincs helye illetékességi kikötésnek olyan ügyekben, amelyekre a törvény valamely bíróság kizárólagos illetékességét állapítja meg.

(3) A kikötött bíróság — törvény eltérő rendelkezése vagy a felek eltérő megállapodása hiányában — kizárólagosan illetékes.

(4) A kikötés hatálya kiterjed a jogutódokra is.

(5) **[Ha a kikötés az általános szerződési feltételek között szerepel, a kikötött bíróság az alperesnek legkésőbb az első tárgyaláson előterjesztett kérelmére a pert — az alperes által megjelölt — a 29-40. § szerint illetékes bírósághoz teszi át tárgyalás és elbírálás végett.**

(6) Vagyonjogi ügyek tekintetében a felek a felmerült jogvitájukra vagy a meghatározott jogviszonyból eredő jövőbeli jogvitájuk esetére nem köthetik ki

a) a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Fővárosi Bíróság és a Pest Megyei Bíróság;

b) a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékességét.] Fogyasztói szerződésben kizárólag a fogyasztó lakóhelye, ennek hiányában szokásos tartózkodási helye szerint illetékes bíróság illetékessége köthető ki.”

Indokolás:

A javasolt módosítás előre láthatólag nem éri el a kívánt hatást, így szükségtelenül és aránytalanul korlátozza a felek szerződési szabadságát. Ha ugyanis a törvény azt zárja ki, hogy a felek a Pest Megyei Bíróság, a Fővárosi Bíróság vagy a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékességét kikössék, az csak azt fogja eredményezni, hogy a tömeges ügyforgalmat bonyolító vállalkozások más megyei illetve helyi bíróság illetékességét fogják kikötni, akik szervezeti okokból még kevésbé lesznek képesek az ügyteher kezelésére, így ez a rendelkezés országos szinten éppen a kívánttal ellentétes hatást fog elérni. Ezen kívül a kizárt bíróságok köre észszerűen nem magyarázható, hiszen az ország egyetlen olyan bírósága, amely nyilvánvalóan az illetékességi kikötések miatt visel aránytalan ügyterhet, a Budaörsi Városi Bíróság (évi kb. 30.000 fizetési meghagyásos ügy) nem szerepel a kizárt körben.

Ugyancsak indokolatlan a kikötés hatályát feloldani pusztán arra hivatkozással, hogy az általános szerződési feltételek között szerepel, hiszen sokszor a vállalkozások is általános szerződéseket alkalmaznak egymás közti viszonyukban, ezért ez a rendelkezés bizonytalanabbá tenné az igényérvényesítés eljárási feltételeit. Ráadásul ez a rendelkezés csak az alperes részére teszi lehetővé a kikötés mellőzését, noha az alperes sok esetben éppen a gazdasági erőfölényben lévő fél, aki a kikötést a másik féllel (felperessel) elfogadtatta.

Mіндеzekre tekintettel helyesebb, ha a szabályozás nem az illetékességi kikötés hatályát oldja fel, hanem korlátozza annak tartalmát, méghozzá a gyengébb fél védelmében. A tömeges jogérvényesítés döntően a fogyasztói szerződésekhez (különösen: közüzemi és távközlési szolgáltatások, kölcsönügyletek) kapcsolódik, ezért elsősorban ezek okozzák a bíróságok közti ügyteher-megoszlás torzulását. Indokolt tehát az illetékességi kikötés alkalmazását csak a fogyasztói szerződések tekintetében korlátozni. Ehhez hasonló intézkedést egyébként a közösségi jog is ismer, amikor korlátozza a fogyasztói jogviták tekintetében a joghatóság kikötését (44/2001/EK rendelet 17. cikke), és általános szabályként előírja, hogy a fogyasztó ellen a másik szerződő fél kizárólag a fogyasztó lakóhelyének bíróságai előtt indíthat eljárást (44/2001/EK rendelet 16. cikk (2) bekezdés).

E szabály megfelelő alkalmazása sokkal hatékonyabban szolgálja az arányosabb ügyteher-elosztást, mint a tervezetben szereplő rendelkezések, mert:

- abban az esetben, ha a fogyasztó az alperes, akkor – egyéb különös illetékességi ok hiányában – lényegében az általános illetékességi szabály érvényesül, ezért a gazdálkodó szervezet nem tudja egyetlen kiválasztott bíróságra terhelni valamennyi ügyét;
- abban az esetben pedig, ha a fogyasztó a felperes, akkor az illetékességi kikötés alapján nem az alperes gazdálkodó szervezet – leggyakrabban budapesti (a legtöbb országos hálózattal rendelkező cég székhelye Budapesten, illetve Pest megyében van) – székhelye szerinti bíróság lesz illetékes, ami a fővárosi és pest megyei bíróságok számára kedvezőbb helyzetet teremt, mintha illetékességi kikötés nem is lenne.

Ez a megoldás előnyös a feleknek, mert nem kell az ország adott esetben távoli pontjain pereskedniük, kedvező a bíróságoknak, mert illetékességi kikötéssel nem lehet – tömeges igényérvényesítés esetén sem – az ügyterhet jelentős mértékben egy-két bíróságra összpontosítani, és komolyabb nehézségeket nem okoz az érintett vállalkozásoknak sem, mert ezeknek tipikusan országos hálózattal rendelkeznek, így az igényérvényesítés a helyi szervezeti egység útján is történhet.

Budapest, 2009. május 14.

dr. Rétvári Bence
KDNP